

მხატვრული აოსტულატები

საგვანძო სიტყვები: *იაკობ ხუცესი, გიორგი მერჩულე, შოთა რუსთაველი, სულხან-საბა, დავით გურამიშვილი, ბესიკი, ნიკოლოზ ბარათაშვილი, ილია, ვაჟა-ფშაველა, ალექსანდრე ყაზბეგი, დავით კლდიაშვილი.*

XXI საუკუნე სიტყვათა „ჩაქრობითაც“ გამოიჩინება, როცა სულიერი ამბონისა თუ შინაგანი მეობის გამოსახატავად, თვითმიზნურად სიტყვის „ყალიბს“ ტოვებენ მართოდ და შესაბამისად – მას სრულიად სხვა შინაარსს სძენენ.

ამგვარად აღრეული, უმისამართო სიტყვები გაცილებით მძაფრად იჭრებიან ჩვენს ცნობიერებაში და მათგან წარმოქმნილი თვითგამკარგავი თემატიკა კულტურულ ქაოსს იწვევს საზოგადოებაში.

ეგებ ამიტომაც, დღეს როგორც არასდროს, სიტყვის სულისმიერი წვდომის დრო დადგა, რომ ქართულ მწერლობაში დაგმანული მხატვრული ილუსტრაციები უფრო მეტყველი და მშობლიურ გავხადოთ.

ამჯერად, შემდეგი ავტორებით შემოვიფარგლებით: იაკობ ხუცესი, გიორგი მერჩულე, შოთა რუსთაველი, სულხან-საბა ორბელიანი, დავით გურამიშვილი, ბესიკი, ნიკოლოზ ბარათაშვილი, ილია ჭავჭავაძე, ვაჟა-ფშაველა, ალექსანდრე ყაზბეგი, დავით კლდიაშვილი.

სწორედ მათი შემოქმედებიდან ამოვრეფილი მხატვრული პოსტულატების მეშვეობით შეიქმნა ამგვარი სახისმეტყველებითი ესეები.

იაკობ ხუცესი „მწარე გონება“ („შუშანიკის მარტვილობა“)

თქვენ წარმოიდგინეთ, მწერლობასაც აქვს თავისი ბიოგრაფია – ის იბადება, ვითარდება და სრულქმნილი ხდება. გამონაკლისი არც ქართული მწერლობაა. მაგრამ რატომღაც, აქ ჩასახვისთანავე, გამორჩათ თარიღი და შესატყვისი ხელნაწერებიც საუკუნეთა უსასრულობაში ჩაივარდა...

და მხოლოდ, – ქართლის მოქცევისთანავე კვლავ აღმოცენდა ჩვენი მწერლობა. ოღონდ ამჯერად, ბიბლიური სახისმეტყველებითა და სიტყვის სიღრმისეული შეცნობით. „შუშანიკის მარტვილობის“ ლიტერატურული სივრცეც ამგვარია; აქ იაკობ ხუცესი არა მარტო მარტვილობის ფენომენის წვდომას გვასწავლის, არამედ დიქტატორის უნივერსალურ კლიშესაც ქმნის – ვარსქენის „მწარე გონების“ სახით.

ყველაზე მთავარი კი მაინც ისაა, რომ ეს „მნატვრული ფორმულა“ დღემდე ცოცხალია და მთელი სიმბაფრით გვიხატავს დიქტატორის პორტრეტს.

გიორგი მერჩულე „მარჯვე ჟამი“ („გრიგოლ ხანძთელის ცხოვრება“)

დროსთან თანადროულობა დროის ფლობაა, ის „მარჯვე ჟამი“, როცა გაუსაძლისი ტკივილიც კი ვასაძლისი ხდება. სწორედ „მარჯვე დროის“ წყალობითაა, რომ გრძნობისმიერი რყევები თვითდინებას აღარ მიჰყვება „გრიგოლ ხანძთელის ცხოვრებაში“.

ესაა ჟამი – აშოტ კურაპალატის არტანუჯის ციხეში არყოფნისა და ამიტომაც სავსებით ბუნებრივია, რომ მას არ ძალუძს თავისი „გარდარეული სიყვარულის“ დაცვა.

არადა, ვერც საკრალურმა სივრცემ გაანგლა გრძნობის ეს ტკივილი, რაც გაცხადდა კიდევ აშოტ კურაპალატის სულისშემძვრელ ამოთქმაში: „ნეტარ მას კაცსა, ვინ არღარა ცოცხალ არს...“

ამ გრძნობისწერის ერთადერთი გამოსავალი კი იმ „მარჯვე ჟამშია“, რომლის შეცნობაც მხოლოდ გრიგოლ ხანძთელს ხელეწიფებოდა. ეს დრო მარტო მეფე-მიჯნურისათვის კი არ იყო „მარჯვე“, არამედ არაშესატყვისად სახელდებულ („სიძვის დიაცი...“) უმშვენიერესი ქალისათვისაც, რომლის ერთადერთი დანაშაული სიყვარულის უსასრულობაში ჩაძირვა აღმოჩნდა...

„მარჯვე დროის“ წყალობით გრიგოლ ხანძთელმა „სიძვის დიაციც“ დაინდო, არ აჩვენა მეფე-მიჯნურის წამიერი სისუსტე; ის ხომ სასულიერო პირის წინაშე ვერ დაიცავდა თავის ნამდვილად დიდ სიყვარულს, რაც სულიერი კვდომის ტოლფასი იქნებოდა მისთვის.

მხოლოდ ამ გზით შეძლო წმინდა მამამ, რომ გრძნობამოძალებული ქალი მერეს დედათა მონასტერში წაეყვანა, რომელსაც საგზლად დაუტოვა მხოლოდ – ბოლომდე წაუკითხავი „სიყვარულის წიგნი...“

შოთა რუსთაველი „სიცოცხლე გასაწყინარდა...“ („ვეფხისტყაოსანი“)

აღამიანი სიკვდილზე ფიქრით იბადება, მაგრამ სიცოცხლე თავისი სწიფთფენით, მას სრულიად უჩინარს ხდის და მხოლოდ საბედისწერო მოულოდნელობით თუ გვახსენებს თავს. მაგრამ სიკვდილის ყველაზე მძაფრი განსხეულება მაინც თვითმკვლელობაა, რომელიც უძველესი დროიდან მოყოლებული დღემდე კაცობრიობის „ფატალური სენია“ – სულისრყევის უპირობო გამოვლინებით.

თუმცაღა, – ერთი გარემოება მეტად დამაფიქრებელია; სუიციდი მხოლოდ საბედისწერო დუმილისა თუ არსსენების მიღმა არსებობდა ჩვენში. ეგებ, ამიტომაც არ აისახა ეს ფენომენი დანაშაულის კატეგორიით ვახტანგ VI-ის „სამართლის წიგნში“. ამის მიუხედავად, „ვეფხისტყაოსანში“ მაინც იკვეთება თვითმკვლელობის სრულქმნილი კონცეფცია – „სიცოცხლის გასაწყინარება“, როგორც ერთგვარი თვითგანაჩენი.

საერთოდ, დავარის ბედისწერას თან სდევს, რაღაც მისტიკური საშიშროების განცდა, რომელმაც შეუცნობლობის „ბურუსში“ ჩაძირა ეს „გრძნეული ქვრივი“. არადა, დავარი ამგვარად ხომ ინდოეთის სამეფო კარის სახელისუფლო ამბიციამ აქცია. სავარაუდოდ, – ის სწორედ უახლოესი გარემოცვისგან, მამისა თუ ძმისაგან, გაიწირა.

ამიტომაც დავარი, ჯერ კიდევ ქაჯეთის სამეფოში ყოფნისას, დაადგა „სიცოცხლის გასაწყინარების“ უჩინარ ბილივს და მხოლოდ ერთი ბიძგიღა იყო საჭირო (სამწუხაროდ ისევე ვამეტება – ფარსადანის სიტყვიერი მუქარა...), რომ საბოლოოდ აეღო ხელი ცხოვრებაზე.

ერთი კია, დავარის მიმართ თავად რუსთაველიც სიტყვაძუნწია და ამ რეალობას ვერც სუიციდი ცვლის... თუმცაღა – „სიცოცხლის გასაწყინარების“ მხატვრული საზრისით ავტორმა მაინც გამოკვეთა ერის ზნეობრივი კონცეფცია ამ ბედისმიერი დილემის მიმართ.

სულხან-საბა „გონების თვალით დაბრმავება“ („სიბრძნე სიცრუისა“)

თვალღ სულის სანთელიღ,
ჩვენი გზამკვლევეღ სხივჩამდგარი...
თვალღ ჩვენი ცნობისწადილის სულის „ექღა“.
თვალსაწიერით ცხოვრების „გარეკანს“
გკითხულობთ მხოლოდ.
„გონების თვალღ“ კი წუთისოფელს
უკვე სიღრმისეულად შევიცნობთ.
ამიტომაც, არ უნდა დაგუშვათ
„გონების თვალღ“ თუნდაც, – წამიერი
„ღ ა ბ რ მ ა ვ ე ბ ა“ .

დავით გურამიშვილი
„ბედი არს ქცევა წუთისა...“
(„დავითიანი“)

სამშობლოს მიღმა ცხოვრების მძიმე განაჩენი.
სულისრყევა და სიცარიელე.
უშვილოდობით გამძაფრებული სიმარტოვე
და
ქართულ სიტყვასთან განაპირების წყურვილი.
მერე ლექსდალექს წაკითხული ცხოვრების წიგნი –
„დავითიანი“
და
ბედისმეტყველების ბინდისმიერი სიმძაფრე;
„ბედი არს ქცევა წუთისა, ვით დღისა ნაობ-ბინდობა...“

საბასეული განმარტებით, – „ბინდი ღამის შემოსვლაა“, მცირედი სიბნელეა, რომელიც გამოთენის ჟამსაც იგვეთება. ბინდი დღისა თუ ღამის „ილუზორული მაცნეა“, სიბნელის მიღმა ხედვაა, დროის მოსმენის ეზოთერიკაა, სადაც სწორედ ბედის ზნე იჩენს თავს. ეს კი – „წუთი განგებისეულის“ და „წუთი განცდილის“ მარადიული ცდომბაა, მუდმივი მოქიშპეობაა, ბედისმიერი ბმულია, რომელიც „სულის თვალით“ შეიცნობა მარტოოდენ. რადგან ბედისწერის გასაღები უჩინარია ჩვენთვის, როგორც ბინდისფერობა...

ბესიკი
„სევდის ბალი“
(„სევდის ბალს შეველ“)

ბესიკის წვდომისათვის სიტყვის ემოციური შეგრძნების უნარი უნდა გაგაჩნდეს. რადგან ის ბგერათმექცევასა თუ სიტყვებით თამაშს ისე ვირტუოზულად მიმართავს, რომ ეროტინზმის მსუბუქ ნიაგ-ქარს ატანს პოეტურ აღმაფრენას და თავადაც მის „დინებას“ მიჰყვება ლექსდალექს...

აღბათ ამიტომაცაა, რომ ბესიკის „გრძნობის პალიტრა“ თავისთავად აღმოაჩენებს „სევდის ბალს“, სადაც ყველაზე დიდი სასწაული ისაა, რომ სიყვარული ვნების საცალღეხო ბილიკს ნატიფად მიუყვება, თუმცა ეს სრულიად არ გამოირიცხავს „ემოციურ რყევებს“.

და შენც, მკითხველი, შენდაუნებურად, იძირები „სევდის ბალად“ სახელდე-ბულ სიყვარულის ლაბირინთში, რომელიც თავად პოეტის ბედისწერაცაა...

და ეგებ ამიტომაცაა, რომ:

„ბესივი სიკვდილს არ ვეძალე,
თავი მაქვს მისთვის შენაწონები!“
(„სევედის ბაღს შეველ“)

ნიკოლოზ ბარათაშვილი
ეპისტოლარული მეტევიდრეობა
(XIII. მაიკოსადმი – 9-სა თებერვალს 1845 წ. ნახეჩევანით.)

„საყვარელო დაო, მაიკო! შენი წიგნი მომივიდა. დიდად მადლობელი ვარ.
ვიცი, რომ ვიყვარვარ, მაგრამ, შენმა გაზრდამ, არც შენ ჩემსავით უყვარხარ
ვისმე (ერთის მეტს)...

შენი მარადის უცვალებელი ძმა ტატო“.

იმავ ხმაზე აწყობილი საბასუნო წერილი, თუმცაღა გაუჩინარებული...

ნიკოლოზ ბარათაშვილისადმი

ჩემო მარადის ერთგულო ტატო! საყვარელო ძმაო, შენგან რა ისეთი წყე-
ნა უნდა მქონდეს, რომ სიტყვა ვაგვივირო. უბრალოდ, მარტოობა შემომავა
გულზე. სევდამ დამღალა. რა საშინელი სენი ყოფილა სიცარიელე, ყველასგან
მოკვეთილი ყოფნა. ისიც არ ვიცი, რა ბრალი მიმიძღვის ასეთი, რით დავიძა-
ხურე ამდენი ცრემლი... ეტყობა სიყვარულისთვის ვისჯები. მამული მიყვარდა
საკუთარ თავზე მეტად, ასე გამზარდეს და ამ სიყვარულში თავი დაგუარგე,
სული გავიძნარე. „უფალი ნაჩაღნივი“ შევიყვარე და ისიც გამექცა. შენ მარა-
დის უცვალებელ ძმად მივიჩნიე და შენც ნახეჩევანს გადაიხვეწე. რომელი ერთი
ჩამოვთვალო ტატო, არ ვიცი. ჩემი სული ვგონებ დაიშრიტა და სიყვარულის
ილაჯიც გამომეცალა. რა მოგწერო, ისიც არ ვიცი?!

ჩემი სადარდებლის თავი და ბოლო თავად მე ვერ გამიგია. ერთადერთი რაც
ჩემს სიცარიელეს ავსებდა, შენ იყავი ტატო. რასაც ვერ ვპატიობ და რისი
წყენაც მაქვს შენზედა ისაა, რომ მიმატოვე და ასე უმოწყალოდ დამაგდე ამ
ვრცელსა და ცივ სოფელში, სადაც შენს მეტი გულისხმიერი კაცი მე არ მეგუ-
ლებოდა.

ერთადერთ ნუგეშად შენი მონათესავე სულიდან წამოსული სიტყვებიღაა ჩემ-
თვის. და კიდევ, ეს გზავნილი კრიალოსანი, რომელიც შენი სევდისა თუ ტკივი-
ლის მომსწრეა და შენისა განცდის ჩემამდე მომტანი.

ჩემო მარადნუგეშისმცემელო ძმაო, მამატიე, ჩემს სევდაში იმგვარად ჩაგძირე,
რომ სრულიად დამავიწყდა მთავარი რამ: აქ ჩვენი ქალები ერთმანეთს ეცილე-
ბიან შენი ლექსების ზეპირად თქმაში და შენი გულწრფელი მომნატრებელნი
არიან...

შენი მარადის საყვარელი და – მაიკო ორბელიანი.

ილია
„ცოცხალზე არ გამახარა წუთისოფელმა და მკვდარზედაც
აღარ მატირებთო!...“
(„ოთარაანთ ქვრივი“)

ილია ქალურ ისტორიებს, ერთი შეხედვით, თითქოსდა პირქუშად გვიყვება და მხოლოდ ღირსებისა თუ უსაზღვრო პასუხისმგებლობის საცალფენო ბილიკით ატარებს. ასე იყო საკუთარ სახელთან განაპირებულ და ოთარაანთ ქვრივად გარდასახულ დედა-კაცის შემთხვევაშიც, რომელსაც ქალური ნიბლის ერთადერთი შტრინი დაუტოვა ავტორმა მხოლოდ. ეს ოთარაანთ ქვრივის სულთქმით ნეტარი, მისთვის უშვილძიროდ გადაგებული – სოსია მეწისქვილე იყო. ამქვეყნად, – არაერთი ქალი თავადვე თხზავს ამგვარ „ბედისმიერ მითოლოგიას“, რომ როგორმე თვითტკობის დინებას მისცენ თავი და საკუთარი სრულფასოვნებით იჯერონ ვული.

ოთარაანთ ქვრივს კი ეს არ სჭირდება, „რკინის ქალამნებთან“ ერთად ილიამ სიყვარულის ეს ჩაგეცილი ფურცელიც ხელუხლებელი დატოვა და ამ უჩვეულო ქალის სახიერება, – კიდევ უფრო მეტყველი გახადა. ეგებ იმიტომ, რომ – ვიორვის საგულდაგულოდ დაგმანული სიყვარული შეეცნო... ის ხომ სრულიად ახალგაზრდა – 24 წლის იყო, „წუთისოფლის უღელი“ უეცრად რომ ჩაუტყდა და ცხოვრებამ ოჯახის დედაბობის „როლი არგუნა“.

თუმცა, – ამ „უთავბოლო და უსწორმასწორო წუთისოფელში“ ოთარაანთ ქვრივისთვის კვლავ დანთებული – გრძნობათაღელვის სათუთი სანთელი მაინც დაიღვენთა;

სოსია მეწისქვილის იღბლიანი თუ უიღბლო სიყვარულის სახით?!

ვაჟა-ფშაველა
„ღმერთმა გიშველოს სიკვდილო,
სიცოცხლე შეენობს შენითა“.
(„მოგონება“)

სიკვდილი სიცოცხლის ტოლფასია, თავისი ჟამისწერით აღმატებულიც კი. მასთან თანაცხოვრებით, – სიცოცხლით ტკობა, სიყვარულის გზნებით აალება, ეს თითქოსდა მხოლოდ, – „ამომავალი მზის ქვეყანაში“, იაპონიაშია შესაძლებელი; იქ ხომ სულის დაუსრულებელი მოგზაურობაა – სულისრყევის მარადიული ინტერპრეტაციები თუ სიკვდილთან მედიტაციური „თამაშით“ თავის შექცევის სანახაობანი. ეს აღმოსავლურ კულტურათა, ჩვენთვის სრულიად უჩვეულო, ფილოსოფიური „ბმებია“, სადაც სიკვდილი უფრო „სანატრელი“ თუ „საყვარელია“, ვიდრე საზარი...

ამიტომაცაა, რომ სწორედ ეთნოფსიქოლოგიის საზრისით უნდა ჩავწვდეთ არარსის ფენომენს, რომლის წლგარგამყოფიც ამგვარია;

„მაოცებს ის, რომ ევროპელებს ასე ზაფრავს სიკვდილის ხსენება. ერთადერთი სურვილი აქვთ: იცოცხლონ. სიკვდილზე არამც თუ ლაპარაკი, ფიქრიც კი აშინებთ. ამის გამო მთელი ევროპული კულტურა ცალსახა და კოჭლია, სიცოცხლის მხარეზეა გადახრილი“ (ტომომაცუ ენტაი).

არადა, ამ წარმოდგენას ერთიანად ამსხვრევს ვაჟა-ფშაველა, რომელიც მთის „უზენაესობით“ სიკვდილს ითავისებს და სამყაროს პირველსაწყისისეული ფურცლებიდან გვანიარებს სიკვდილის ხალას შეგრძნებას:

„ღმერთმა გიშველოს სიკვდილო, სიცოცხლე შეენობს შენითა“.

უფრო მეტიც, – სიცოცხლის თვითჩაქრობის წნელირებასაც საცნაურს ხდის; თვითმკვლელობას ზეგანცდის ესთეტიკური ელფერით გამოჰკვეთს – ბუნების უსაზღვრო ჭირისუფლობითა თუ სიტყვასთან ტრაგიკული არსის პოეტური თანაღმობით.

ეს ჩვენთან, – საქართველოში ხდება და არა შორეულ, დღემდე იღუმალების ბურუსში ჩაძირულ აღმოსავლეთში. რადგან ჩვენთან, – მათათა მრავალფერობა თუ ურიცხვსახობა საკუთარ კულტს ქმნის და უსასრულობის ნეტარებაში გადაგყავართ, სადაც ოდესღაც სიკვდილ-სიცოცხლის სწორფრობის მითები იწერებოდა.

ვაჟა-ფშაველა კი, როგორც მთისმეტყველი, შეუსაბამობის ამ მისტიკას საოცრად მარტივად წვდება.

ალექსანდრე ყაზბეგი
„დავრჩი მისთვის, რომ, როგორც ცოცხალმკვდარს გველს,
მეხონა, მეხონა...“

(„განვიცხული“ – ავტობიოგრაფიული თხზულება“)

განვიცხულობის მძიმე სევდა ბედისწერასავით თან სდევდა ყაზბეგს. არადა, ის მარტოოდენ ხევის პატრიარქალურ ცხოვრებას როდი ემიჯნებოდა, არამედ ევროპულ ყაიდაზე გადაწყობილ თავად-აზნაურთათვისაც „უცხო“ იყო.

ამიტომაც ყაზბეგმა თავისი ცხოვრების „წესი“ თავადვე დააჰანონა და გაბობოქარ ემოციათა მონა-მორჩილად იქცა. მაგრამ ემოციათა ეს ქარბორბალა ნაკლებად მიიღო ქართულმა თეატრმა და ყაზბეგმაც მხოლოდ ცხოვრების ავანსცენაზე ითამაშა თავისი განუმეორებელი როლი – განვიცხულისა თუ სულაბნეულის...

დავით კლდიაშვილი
„კაცის მოუთხოვნობლით მოპოვებული გულის სიმშვიდე?!“
(„სამანიშვილის დედინაცვალი“)

ცხოვრებაში არ არსებობს უმნიშვნელო მიზანსცენა.

უბრალოდ ყველა ვერ აღიქვამს მას და უჭირთ სახელის დარქმევა. ამიტომაც ექცათ სილატაკე დიდ სირცხვილად „შემოდგომის აზნაურებს“. მათ ისწავლეს მხოლოდ გაუსაძლისი ყოფის შენიღბვა. არ გაითვალისწინეს, რომ ამგვარი „თამაში“ გრძნობას სრულიად აქრობდა. ცხოვრებას, ერთი შეხედვით, უშფოთველს კი ხდიდა, მაგრამ „რა სახარბიელო უნდა ყოფილიყო კაცის მოუთხოვნელობით მოპოვებული გულის სიმშვიდე?!“ ამიტომაც ექცა პლატონ სამანიშვილს სადედინაცვლოს შერჩევა ცხოვრების დიდ დრამად.

და, ხელის ერთი მოსმით, დაემსხვრა „ცოტაზე დამყარებული კმაყოფილება და ბედნიერება...“

ასეთია მცირე კალაპოტში მოქცეული ცხოვრება, რომელიც სათავისოდ, – თავადვე პოულობს ხოლმე „ხმაურიან გამოსავალს...“

P.S. მხატვრული პოსტულატები ერთგვარი ლიტერატურული ექსპერიმენტია, რომ სრულიად სხვა ჭრილში გავითავისოთ ჩვენი მწერლობა – მოდერნისტული სახისმეტყველებითი აქცენტებით. სწორედ ამის საფუძველზე, წარმოიშვა ამგვარი მინიმალისტური ეტიუდები.

THE ARTISTIC POSTULATES

Summary

The 21st century is characterised, among other things, by the “erasure” of words. In order to express the mental turmoil or the inner self, one leaves only the “mould” of the targeted word and one gives it a completely different meaning accordingly. In this way, such aimless and confused words imprint themselves on our consciousness and the resulting spontaneous theme creates cultural chaos in society. Perhaps that is why it is high time to make the distorted artistic illustrations in Georgian literature more substantial and native.

I limit myself to the following authors: Jakob Chuzesi, Giorgi Merchule, Shota Rustaveli, Sulkhana-Saba Orbeliani, David Guramishvili, Besiki, Nikoloz Baratashvili, Ilia Chavchavadze, Washa-Pshavela, Alexandre Qazbegi, David Kldiashvili. The pictorial essays have just emerged from the artistic postulates we have chosen from their works.

DIE KÜNSTLERISCHEN POSTULATE

Zusammenfassung

Das 21. Jh. zeichnet sich unter anderem auch durch das „Auslöschen“ von Wörtern aus. Um den geistigen Aufruhr oder das Innere Ich auszudrücken hinterlässt man nur die „Gussform“ des zielgruppenorientierten Wortes und man verleiht ihm dementsprechend eine völlig andere Bedeutung. Auf diese Weise prägen sich solche ziellose und verwirrte Wörter in unser Bewusstsein ein und die dadurch entstandene spontane Thematik erzeugt kulturellen Chaos in der Gesellschaft. Vielleicht deshalb ist es höchste Zeit die verzerrten künstlerischen Illustrationen in der georgischen Literatur gehaltvoller und einheimischer zu machen.

Ich beschränke mich auf folgende Autoren: Jakob Chuzesi, Giorgi Merchule, Shota Rustaveli, Sulkhana-Saba Orbeliani, David Guramishvili, Besiki, Nikoloz Baratashvili, Ilia Chavchavadze, Washa-Pshavela, Alexandre Qazbegi, David Kldiashvili. Die bildhaften Essays sind gerade aus den künstlerischen Postulaten entstanden, die wir aus deren Werken gewählt haben.